

Книн је град у сјеверној Далмацији, у дијелу гдје се она највише увлачи у копнену унутрашњост Балканског полуострва. Налази на тремеђи Босне, Лике и Далмације. Због свог положаја, од свог оснивања, имао је улогу значајног војног упоришта и управног сједишта, а Книнска тврђава је са својим дебелим зидовима најбољи свједок томе. Од 1991. и избијања рата у Хрватској, био је главни град бивше *Републике Српске Крајине*. У августу 1995. године, након заузимања Книна и околине од стране Хрватске војске, практично сво српско становништво је протјерано.

У данашњој политичко-територијалној организацији Републике Хрватске, која се састоји од жупанија, општина и градова, Книн припада Шибенско-книнској жупанији. Граничи се са општинама Ервеник, Промина, Бискупија, Кијево, Грачац (у Задарској жупанији) и Босанско Грахово (у Босни и Херцеговини). Подручје града чини 13 насеља која обухватају 358,12 km² површине и лежи на просјечно 220 метара надморске висине. У данашње вријеме овдје живи око 15000 становника, међу којима Хрвати чине већину [1].

Конфигурацију терена Книнске Крајине чине плодна крашка поља (Книнско и Косово), кроз које протјече седам ријека. Ова поља су омеђена планинама које се налазе у граничним просторима Крајине. То су Орловица (висина 1201 m), Динара (1831 m), Козијак (1204 m), Промина (1148 m) и Ком (1003 m, југоисточни завршетак планине Велебита). Клима је медитеранска, али модификована утицајем планинског залеђа. Најкишовитија је јесен, затим прољеће [2]. Просјечна годишња температура износи 12,9 °С, с хладним, вјетровитим зимама и јако врућим и углавном сушним љетима.

Саобраћајно-географски положај Книнске крајине је повољан пошто преко њене

територије пролази неколико важних копнених саобраћајница (железничке пруге и цесте), које повезују панонски и уопште средњоевропски простор са Јадранским приморјем. Книн је главно саобраћајно раскршће [2]. Удаљен је од Шибеника (Јадранско море) 54 km и Босанског Грахова (Босна и Херцеговина) 35 km.

Книн се данас може сматрати економски неразвијеним градом. Привредну основу чини агрокултура, узгој стоке и производња грађевинског материјала, а некада обрада метала, текстила и дрвета. У непосредној близини града су извор рјеке Крке и граница истоименог [националног парка](#), а од важности је слап Крчића висок 22 m. Книн и околина су добро познати и по својим гурманским специјалитетима: далматинском пршуту, сиру, јагњећем месу и другим изврсним јелима и вину.

Етимологија

Географија

Рељеф

У рељефу Книнске Крајине издвајају се три географске цјелине: кистањско-дрнишка површ, крашка поља и планине. Кистањско-дрнишка површ заузима западни и југозападни дио Книнске Крајине. Просјечна јој је надморска висина око 260 m. Изграђена је маохом од кречњака. Користи се углавном за испашу стоке (овце и козе). Сиромашна је у вегетацији (купина, глог, граб, јасен, храст и др). У њу су усјечени кањони ријека Крке и Зрмање. Од поља су највећа Книнско и Косово поље, а мања крашка поља налазе се у атарима села Плавно, Жагровић, Мокро Поље, Ервеник, Пађене и Оћестово [2].

Планине се налазе у граничним просторима Крајине. То су Орловица (висина 1201 m), Козијак (1204 m), Промина (1148 m) и Ком (1003 m - југоисточни завршетак планине Велебита). Планина Динара (1831 m) је последице Велебита најдуже планинско било Динарског горја. Површина планине износи 1200 km². Динарска планина је дуга 84 km, а широка око 12 km. Покривена је претежно мјешавином букових и јелових шума, с нешто смреке. Њезни најзначајнији предјели су Брезовац, Дулер, Самар, Уништа, Доци, Рисовац и Рује.

С обзиром на крашке карактеристике книнског подручја, утврђени су многи спелеолошки објекти, а до данас су најбоље истражени објекти око извора ријеке [Цетине](#)

[не](#)
Господарска пећина

и

Руделића пећина

. Господарска пећина истражена је 1040 m и у предњима дијеловима пећине пронађени су бројни остаци неолитских и других младих култура, као и остаци костура неких плаистоценских животиња. Пећина је богата сигастим украсима. Руделића пећина је једна од најзначајнијих објеката далматинскога крша. До сада је истражено 1252 m. У пећини постоји неколико сифонских језера, из којих се, вјерују спелеолози, кад би се извршила подводна истраживања дошло до нових још значајнијих дјелова пећине. Поред споменутих Голубњача у Бискупији, у Полачи и др [7].

Карта Книна

```
{mosmap  
width='500'|height='400'|lat='44.041344719463154'|lon='16.196722984313965'|zoom='14'|zoom  
Type='Small'|zoomNew='0'|mapType='Satellite'| showMaptype='0'|overview='0'|text=""|lang="}
```

Геолошке особине и земљиште

Геолошку структуру општине карактеришу кречњаци из кредног и терцијалног периода. Уз крашку голет дио територија је нешто шумовитији, а плодне површине Книнског и Косово поља представљају најплодније тло општине. То су релативно плодна алувијална, односно смеђа иловасто-глинаста земљишта. Осим кредних наслага, на геолошком локалитету Стара Стража откривене су наслаге јурске старости. Наслаге се састоје од плочастог, претежно свјетложутог кречњака с улошцима тамне боје. Наслаге припадају тзв. „лемешким слојевима“. Ова геолошка ријеткост, на темељу Закона о природним ријеткостима, под заштитом је државе

С обзиром на геолошки састав тла книнске општине, геолошки институт из Загреба је вршио испитивања и утврдио постојање више руда. Нека од рудних богатстава се експлоатишу деценијама као квалитетна опекарска глина у Стрмици, садра у Косову Пољу, а фосфорит у Ервенику у засеоку Ковачевићи; експлоатисао се до 1941. године (око 10 000 тона). Мрког угља има у Модином селу, каолина и ТУФ-а у Отон брду и Жагровићу, а боксита у Ервенику [7].

Воде

Подручје Книна је доста богато површинским воденим токовима, прије свега захваљујући водонепропусном терену. Сви водени токови припадају сливу ријеке Крке. Неки токови се директно уливају у Крку, као што су: *Крчић*, *Косовчица* и *Орашница*, док се други индиректно уливају преко тока ријеке

Бутижнице

. Највећа притока Бутижнице са овог подручја је

Радјевац

, који од нешто већих ријека прима

Дошницу

на улазу у Книнско поље. Нешто веће од осталих притока Бутижнице су лијеве притоке

Мрачај

и

Бошњакуша

код

[Стрмице](#)

.

За више информација видјети: [Крчић](#) и Слап Крчића.

Прва притока Крке је Крчић, дугачак око 10 km. Извире из крашких врела (Росиновац, Брезовац и Доњи Крчић [3]) у подножју јужних падина Динаре. Ријека се завршава најпознатијим и најљепшим слапом високим 22 метра који називамо Топољски бук, слап Крчић или Велики бук, испод којег се налази крашки извор Крке. То је јединствени природни феномен и европски раритет.

За више информација видјети: Крка и [Национални парк Крка](#) .

Крка извире 3,5 km југоисточно од Книна, из крашког врела (242 m н. в.) подно Топољског бука. Тече Книнским пољем око старог дијела Книна, гдје прима лијеву

притоку Косовчицу, а затим десне притоке, Орашницу и Бутижницу. На излазу из Книнског поља, Крка се пробија кроз кањон усјечен у кистањско-дрнишкој површи (крашка површ), који је због своје љепоте и атрактивности проглашени националним парком. Сликровити кањон дуг 75 km и дубок 150 m, природа је украсила величанственим слаповима, а људи сликовитим млиницама и древним манастирима [7].

Косовчица утјече у Крку код Книна и то код жељезничког моста на прузи Книн-Шибеник. Она извире под Козијаком, испод Стране, а иде кроз [Марковац](#) и [Бискупију](#). Млечани су у 18. вијеку провели њено корито посред Косовог поља код Бискупије и ту се зове Принципова воша. Уз магистралну цесту Книн-Сплит, са десне стране Косовчице налазе се Шарена језера, подесна за купање и рекреацију.

Орашница, притока Кркина, извире у Книнском пољу, а ту су јачи извори: Црно врело, које извире код Котараша и Марчинковац, код Шегота гдје су велике јаме [3] и Шеготино врело, извор бистре и хладне воде. Недалеко врела је „*уздах камен*“ са подземним језером. Легенда за то језеро веже масовну погибију Турака, који су послје пада Книна 1688. Године, гоњени од Петра Ресице, бјежали према Босни [7].

За више информација видјети: Бутижница.

Главна Кркина притока је Бутижница, која долази из Бабића језера код [Личког Тишковца](#). Бутижница тече кроз Босну, поред

[Горњег](#)

и

[Доњег Тишковца](#)

, и даље испред Стрмице, гдје је појачавају *Мрачај, Вранковац, Батасовац, Курузовац, Бошњакуша, Буковац* и други мањи потоци од Стрмице и

[Плавна](#)

. Ови су потоци били узрок многобројним поплавама Стрмичког поља, и наносили су доста штете жељезничкој прузи Дрвар-Книн [3]. Бутижница из Стрмице силази у

[Голубић](#)

, гдје је градњом истоимене хидроелектране створено вјештачко Голубићко језеро, површине 35 хектара, које садржи 480.000 м³ воде [7]. Повише

[Цркве Светог Ђурђа](#)

(млинска воша), Бутижница се раздваја у три рукава који се поново састављају код Булина моста, гдје се у њу улијева Радљевац, који извире у Плавну испод Дубајића (види

[Радљевачки млин](#)

). Бутижница даље иде изнад Книна и западно се улијева у Крку.

Све притоке Крке, изузев Чиколе, својим током протичу преко територија општине Книн. Због оволиких притока, Книн је са Книнским градом са три стране опкољен водом, а само са источне стране је омеђен копном. У Книну се преко Крке налазе xxx моста. Атлагића мост је према [Љубчу](#) и [Врбнику](#). Обилазећи Книн, испред Атлагића моста Крка је својим коритом била ближе Книну до 1897. године када је регулацијом, њено корито удаљено од Книна за 20-30 метара. На мјестима гдје је обала била равна, Крка се улијед кише, преко ње поливала и правила баре и мочваре, особито код *Манастира Крке*

, а неколико и код Книна. То је био узрок, да книнско насеље страда од грознице, али мање од када је Крка регулисана и од како се не пије крчка вода, већ се за водоснабдјевање користи вода са Црног врела [3].

Клима

С обзиром на географски положај и рељеф книнске општине на овом подручју се мијеша конитнентална и медитеранска клима. Са мора удаљеног 42 km, осјећа се блага медитеранска клима, а планински масиви [Динаре](#) и Велебита који је окружују условљавају оштру и хладну зиму. Главни вјетрови су бура (суви вјетар који дува са сјевера) и југо (топли и влажан вјетар који дува са југа). Кроз уске кланце бура добија велику брзину, понекад од 150 до 180 km/h. Температуре љети су доста високе, средња годишња максимална температура у 8. мјесецу износи 26,5 °C, а зими средња минимална у 1. мјесецу -6 °C. Сњежне оборине, изузев планинских врхова су ријетке и кратко трају. Висина сњежног покривача достиже од 10 до 20 cm. Средња годишња количина оборина је од 1000 до 1200 mm. Најкишовитији су октобар и децембар, а најсувљи су јули

и август. У просјеку, годишње има 2200-2300 сунчаних сати [7].

Живи свијет

У Книнској Крајини постоји више врста природних станишта која потпадају под суве травњаке, шуме и шикаре. У Книнском и Косовом Пољу преовладавају субмедитерански суви травњаци и приморске термофилне шуме и шикаре медунаца. Према селу Голубићу заступљено је станиште шуме обичног и црног бора, а даље према Босни (Стрмица и Плавно) су чисте букове шуме са мртвом копривом, а понегдје и са ријетким насадима четињача [8]. Од биљних врста у шумама се срећу храст медунац, црни и бијели граб, док се на висинама преко 1.000 метара у динарским шумама јављају храстови, буква и клека.

Животињски свијет је необично богат, са великим бројем врста. По планинским предјелима Динаре могу се видјети вукови, лисице и дивље свиње. Овдје такођер живе разни гмизавци, као што су поскок, риђовка или шарка, бјелоушка, пољарица, кравосас и гуштери зелембаћ и блавор. Нису ријетке ни жабе, корњаче и пужеви. Од птица живе: кос, врабац, гарделин, чворак, ћук, сврака, врана, орао птичар и орао мишар, јаребица препелица и камењарка, сјеница, шева – плиска, фазани, дивљи голуб, грлица, дјетлић, царић, жуна, бјелогуз, пупавац и пиљак (градска ластва).

У ријекама Книнске Крајине живи и специфична ријечна фауна. Тако ријека Крка обилује врстама племенитих салмонида: зубача или поточна пастрмка, ловка или ловкарица, од Книна до Билушић слапа живи ендемична врста пастрве мекоусне – злоусте (*Salmothymus obtusirostris krkensis*), која живи једино у ријеци Крки и као јединствена у Европи законом је заштићена. Од неплемените рибе раширен је клен, дрља и мрен. У Крки има и ријечних ракова. Мјестимично се може наћи шарана и лињака од Билушић слапа до Скрадинског бука (у мирнијој води). Притоци ријеке Крке обилују поточном пастрвом. У шареним језерима налазимо језерску пастрву, шарана, лињу и патуљастог сома. У језерима осим тога има много слатководних шкољака и ракова [7].

Историја

За више информација видјети: [Историја Книна](#)

Книн се развијао у значајан привредни центар, а у прошлости је био јако војно упориште на тремећи између Даламације, Лике и Босне. Најстарији остаци материјалне културе који су пронађени на ширем подручју Книна потичу још из палеолита (старије

камено доба). Недалеко од Книма подигнут је за вријеме Римљана БУРНУМ највећи римски војни логор на простору бивше Југославије.

У вријеме сеобе народа и насељавања Јужних Словена ту улогу преузима Книн и задржава је до данашњег дана. У околини Книна пронађено је српско гробље које археолошки датира још из VII и VIII вјека. Книн у писаним списима први пут спомиње византијски цар писац Константин Порфирогенет као Тенен, средином X вијека и наводи га као средиште книнске области. У средњем вјеку су Срби били ојачани својим сународницима који су у народном периоду перманентно насељавали ову област.

О томе ријечито свиједоче споменици културе: српски манастири Крка, Крупа и Драговић из XIV вијека. Нови турски освајач држи Книн преко 150 година (1522-1688) и претвара га у средисте Личке области. Крајишници Срби ослобађају град који поново долази под млетачку власт (1688-1797) и сматрају га "кључем Далмације" и утврђују новим бедемима. Книн је дочекао и пад млетачке владавине (1797), прву аустријску управу (1797-1805), Наполеонове ратове (1805-1813) те другу аустријску окупацију (1813-1918).

У Другом Свијетском рату Книн је био окупиран од Италијанске и Њемачке војске, а за његово ослобађање вођене су дуге и исцрпљујуће борбе.

Локална самоуправа

Према *Закону о подручјима жупанија, градова и опћина у Републици Хрватској*, који је објављен у Народним новинама од 28. јула 2006. (НН, бр. 86/06), државна територија је подијељена на општине (429) и градове (127) као првостепене јединице те жупаније (21) као другостепене [1]. По територијалној организацији Републике Хрватске, Книн је један од њених 127 градова, са својим посебним органима локалне самоуправе. Обиљжја града су грб и застава, који су уређени статутом или статутарном одлуком уз претходно одобрење средишњег државног уреда за управу [9].

- Скупштина града
- Градоначелник
- Градско вјеће
- Градска управа
- Судска власт

Празници и награде

Награда града Книна

Као израз друштвеног признања за изванредне заслуге у раду, за постигнуте пословне резултате, те за развијање самоуправних односа, Скупштина општине Книн усвојила је 1969. године Награду града Книна. Ово признање Скупштина општине додјелила је ТВИК-у поводом 15,25. и 30. годишњице успјешног рада и пословања (1969, 1979. и 1985. године), као и седморици његових заслужних радника[7]:

Колунција Јово	1974. године
Рапо Никола	1976. године
Милак Марко	1978. године
Телента Слободан	1979. године
Чвељо Неда	1980. године
Синобад Владе	1981. године
Милак Марко	1985. године

Демографија

За више информација видјети: [Демографска историја Книна](#) и [Демографија Книна](#)

[1][4][5][6]

Привреда

Најзаступљеније привредне гране су пољопривреда, угоститељство, индустрија и туризам. Према подацима Државног завода за статистику у Граду Книну је на почетку 2007. године било укупно 4.487 запослених особа, док је број незапослених пријављених у Хрватском заводу за запошљавање износио 2.997. Највећи број становништва је запослен у терцијарном сектору (пољопривреда), слиједе примарни (угоститељство), па секундарни сектор, отуда се Книн данас може сматрати економски неразвијеним градом. Некада су привредну основу чинили обрада метала (ТВИК), текстила (Книњанка) и дрвета, када је индустрија остваривала око 50% друштвеног прихода и дохотка и запошљавала око половине запослених у општини.

Примарни сектор — пољопривреда и шумарство

Книнска регија је богата пољопривредним потенцијалима. Према саставу и конфигурацији тла доминирају планински висови Динаре, преко 1.800 m надморске

висине, слиједе брда и брдске заравни на 500 m надморске висине, те плодна поља уз ријечне токове од 200 до 350 m надморске висине. Према производним могућностима могу се издвојити два подручја: брдовито подручје које заузима 60% површине и подручје крашких и плодних поља уз ријечне токове. Обрадиво земљиште заузима 12.500 ха, а чине га оранице до 7.000 ха, затим виногради 1.200 ха, воћњаци у којима превладавају бадеми и орах око 600 ха, ливаде и дјетелине око 2.500 ха. Остало су повртњаци на ораницама и окућницама. Захваљујући великим водним капацитетима ријеке Крке и њезиних притока хидролошке прилике су врло повољне за интензивну пољопривредну производњу. Највећа и најплоднија поља налазе се управо уз ријечна корита. Њихов потенцијал је изузетан, а могао би се повећати изградњом иригационог система. Готово цијели пољопривредни простор је еколошки чист што омогућује високо доходовну еколошку производњу.

Секундарни сектор — индустрија

У Книну ради творница вијака ДИВ д.о.о, основана 1971. године са сједиштем у Самобору. Поред Самобора и Книна ДИВ послује на још шест локација: ТВИК–ДИВ Ваљево и фабрика МИН–ДИВ из Сврљига у Србији, ДИВ–ТВИК Сарајево у БИХ, ДИВ д.о.о Јасенице у Словенији, затим представништава ДИВ–Њемачка у Хагену и ДИВ–Француска у Лилу [10][11]. Највећи производни погон творнице ДИВ је управо у Книну, издрађен на темељима некадашње творница вијака Книн „ТВИК“ са 50 година традиције (ТВИК је основан актом од 4. новембра 1954. године, а пуштен је у редовну производњу 1. јануара 1956. године). ДИВ успјешно извози 40% својих производа на тржиште ЕУ.

Кнауф д.о.о. (фабрика за производњу гипсаних плоча и производа од гипса) отворен је 2004. године, у Косову код Книна. Ова њемачка фирма је 1997. године откупила бившу творницу гипсаних плоча Кнингипс и на њеним темељима је саградила творницу у коју је до данас инвестирано преко 30 милиона € и у својим погонима запослила око 90 радника. Творница гипса и гипсаних префабриката Косово, РО „Кнингипс“ била је основана давне 1953. године. Сировину за гипсакартонске плоче је добијала из оближњих наслага - рудника гипса кји је отворен 1927. године. РО (радна организација) се бавил и експлоатацијом сировог гипса. Из лежишта у Косовом пољу „мали и велики Кукор“ је годишње произвођено 30.000 тона гипсаних производа. Данас Кнауф има концесију на експлоатацијском пољу Косово, које залихама руде осигурава производњу у слиједећих 40-ак година [10].

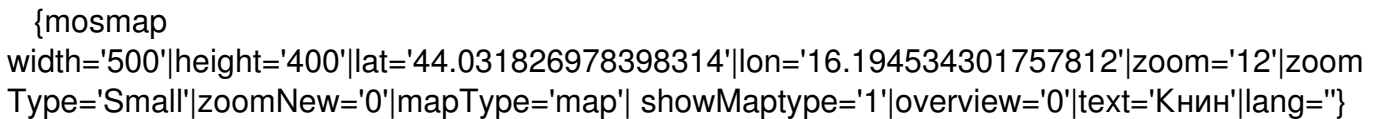
Творница одјеће Книн, РО Книњанка - основана је 1962. године, специјализована за израду свих мушких, женских и дјечијих хлача, а касније је израђивала и јакне. По свом квалитету рада припадао је модерним конфецијским произвођачима, а своје производе је успјешно пласирала у земљи и иностранству. Удио извоза је био 53%, а запошљавала

је 511 радника.

Терцијарни сектор — туризам и угоститељство

Излетишта

Саобраћај

{mosmap
width='500'|height='400'|lat='44.031826978398314'|lon='16.194534301757812'|zoom='12'|zoom
Type='Small'|zoomNew='0'|mapType='map'| showMapType='1'|overview='0'|text='Книн'|lang=''}

Образовање

Доситеј Обрадовић у Книнској Крајини, прва школа и први буквар.

Школство у Книну, основно и средње, вуче своје постојање из далеке прошлости. Већ у раздобљу од 1870. до 1875. године, котар Книн имао је 14 пучких школа, 10 мушких, 2 женске и 2 помоћне школе са 1538 ученика (1209 ученика и 329 ученица). Учило их је 7 учитеља и 1 учитељица. Постотак похађања основне школе од стране ученика био је мален. Тако је школске 1877/78. године основну школу у котару Книн похађало свега 5,2% дјеце.

Познати народњак др [Ловро Монти](#) који се заједно са Далматинским сабором залагао за школовање пољопривредника завјештио је 1898. године своје имање на "Монтијевој главици" код Книна. Пољопривредна школа (Пољодјелска школа) основана 1905. године у Сплиту била је обавезна да на "узорном посједу" на Главици врши практичну наставу. Укупна површина школског имања износила је 32,5 ха (ораница 23,5 ха, ливада 5,6 ха и винограда 2 ха). У воћњаку је било око 2000 стабала, а постојале су и одговарајуће зграде за економију. Рад ученика на главици код Книна обухваћао је вјежбе из пољопривреде, сточарства, мљекарства, пчеларства и воћарства. При школи у Сплиту и Книну одржавани су и повремене течајеви билногјства и конобарства.

Између два свјетска рата на подручју општине Книн биле су основане 33 основне школе (четворогодишње и шестогодишње) које је похађало 3280 ученика, а учило их је 60 учитеља. На 56 ученика долазио је један учитељ.

Тек 1921. године отвара се у Книну Нижа реформна гимназија, која ће 1935. године прерасти у вишу гимназију са свих осам разреда и великом матуrom. Године 1922. отвара се Нижа пољопривредна школа ратарско - сточарског смјера.

Послије ослобођења земље у Книну наставља рад гимназија, а основане су слиједеће школе: Школа за ученике у привреди (1946-1975), Учитељска школа (1948-1951), Пољопривредна школа (1960-1963), Економска школа (1961-1975) и Домаћинска школа са практичном обуком.

Када је 1955. године донесен закон о обавезном осмогодишњем школовању и број ученика у основним школама у Книнској општини се утростручио. Тада је на подручју општине било 20 централних и 36 подручних основних школа са 8992 полазника, а образовало их је 302 наставника. Реорганизацијом мреже основних школа 1983. године на општини Книн основане су 3 централне основне школе, двије у Книну (ОШ "Народних хероја" и ОШ "Вељко Влаховић"), једна ОШ "Јово Мартић" у Кистањама, те 44 подручне школе од 1 до 4 разреда. Прије рата у Хрватској основним образовањем у општини Книн су били обухваћени сви ученици од 6 до 15 година, а било их је око 5000. Предшколским одгојем је 1986. године било овухваћено 451 дијете у Дјечијем вртићу "Аница и Милица Мартић", а са њима су радиле 22 одгајатељице.

Законом о реформи средњег образовања у СРХ године 1975, од три постојеће средње школе, Гимназије, Економске школе и Средње стручне школа формиран је јединствен одгојно-образовни центар под називом "Центар одгоја и усмјереног образовања - Братство и јединство" Книн које је похађало 2000 ученика, а у којем је радило 135 радника и професора. У центру су се образовали ученици у 12 струка са 21 занимањем. Десет година касније у основним школама и средњошколском центру се образовало 6580 ученика, а у школама је радило 388 наставника [7].

Данас у Книну раде следеће образовне установе:

2 основне школе

Средњошколски Центар Краља Звонимира са смјеровима:

1. Гимназија 4 год
2. Електротехника 4 годПрометна 4 год.
3. Економија 4 год.
4. Рачунални техничар 4 год.
5. Фризери 3 год.
6. Конобари 3 год.
7. Кухари 3 год.
8. Трговци 3 год.

Велеучилиште „Марко Марулић“ са студијима:

1. Трговинско пословање с подузетништвом 3 год.
2. Прехрамбена технологија 3 год.
3. Пољопривреда крша 3 год.

Култура

Спорт

Спортски живот Книнске општине се захваљујући великом броју школске и радничке омладине, одвијао кроз дјеловање више клубова и друштава. Послије НК „Хајдук“, најстарији ногометни клуб у Далмацији основан је 1913. под називом НК „Динара“ и то име и данас носи. НК „Динара“ се такмичи у Хрватској ногометној лиги (југ), а највећи успјех је постигла 1975/76. године кад се такмичила у јединственој Хрватској ногометној лиги. Осамдесетих година 20. вијека „Динара“ је имала преко 200 активних играча и омладинску ногометну школу. По традицији је носила црно-бијеле дресове, међутим, у новије време званичне боје клуба су црвена и бијела.

Кошаркашки клуб – Книн (основан 5. октобра 1975) је имао мушку и женску екипу са 40 чланова. Мушка екипа се такмичила у Далматинској кошаркашкој лиги. Највећи успјех био је такмичење у Хрватској кошаркашкој лиги.

Рукометни клуб „Жељезничар“ – Книн (основан 25. марта. 1970) је имао и мушку и женску екипу, које су се такмичиле у Далматинској рукометној лиги. Клуб је имао 40 активних чланова.

Атлетски клуб Книн (основан 1976) је окупљао 80 активних чланова разног узраста. Значајни успјеси: 1981. године прваци СРХ у кросу на 10.000m (сениори), 1982. године прваци СРХ на 4x400m (омладинци), 1985. године прваци Хрватске лиге (југ) сениори. Клуб је имао талентоване и перспективне спортисте, као и два члана републичке и државне репрезентације.

Бициклистички клуб – Книн (основан 1954) окупљао је 80 активних чланова.

Шаховски клуб – Книн (основан 1924) био је учлањен у шаховски савез Хрватске. Највећи успјех – првак Далмације (екипно и појединачно) 1946/47 године. У својим редовима одгојио је неколико шаховских мајстора. У ТВИК-у је 1975. године основан шаховски клуб ТВИК. Такмичио се у Далматисној шаховској лиги. Фаузирао се са ШК Книн 1982. године.

Куглашки клуб „ТВИК“ – Книн (основан 10. октобра 1980.) такмичио се у Шибенском куглачком савезу. Највећи успјех клуб је постигао кад се такмичио у јединственој Далматинској куглашкој лиги. Окупљао је 50 активних чланова.

Поред ових клубова у општини Книн су била и друштва: Планинарско друштво „Динара“ – Книн (основано 1957), Стрељако друштво – Книн (1957), Туристичко друштво – Книн (1955), Ловачко друштво – Книн (1921), Риболовачко друштво „КРКА“ – Книн (1936), Пчеларско друштво – Книн (1966), ДТО „ПАРТИЗАН“ – Книн (1946), имао је Друштво пријатеља Сутјеске (1981) које је окупљало 1800 чланова. Ватрогасно друштво – Книн (1888), које има професионалну и добровољну ватрогасну бригаду. Кинолошко друштво (1979), Извиђачки одред „Бошко Жунић“ – Книн (1952), те друштво добровољних давалаца крви (1981) [7].

Данас у Книну раде сљедећи спортско-рекреативни клубови:

1. Ногометни клуб Динара основан 1913. год. (градски ногометни клуб, члан Жупанијске ногометне лиге)
2. Женски рукометни клуб Книн основан 1998. год. (градски рукометни клуб, члан ЖРЛ)
3. Кошаркашки клуб „Новодоб“ Книн основан 1997. год.
4. Шаховски клуб Книн основан 1997. год.

5. Карате клуб Книн основан 1998. год.
6. Одбојкашки клуб "Младост 2000"; Книн основан 2000. год. (члан 2. ХОЛ - југ)
7. Куглачки клуб Книн основан 1999. год.
8. Столнотениски клуб Книн основан 1999. год.
9. Стрјељачки клуб "Звонимирови стријелци"; Книн основан 2000. год.
10. Шпортско-риболовно друштво "Крка"; основано 1997. год.
11. Ловачка удруга «Динара»

Медији

Архитектура

Книнска тврђава

Историјски споменици

Вјерски објекти

Значајни људи

- Алекс Марић, аустралијски кошаркаш и репрезентативац, српског порекла из Книна
- Бранко Грчић — хрватски политичар, економиста
- Бранко Миљуш, фудбалер бивши репрезентативац Југославије
- Динко Шимуновић — хрватски књижевник
- Здравко Понош, српски генерал
- Илија Петковић, фудбалер бивши репрезентативац Југославије
- Јанко Веселиновић, доктор правних наука и народни посланик у Народној скупштини Републике Србије
- Јован Дамјановић, српски фудбалер
- [Јован Радуловић](#), српски писац
- др [Јован Рашковић](#), доктор психијатар, члан Српске академије наука и уметности, лидер Крајишких Срба
- витез [Јован Синобад](#) — српски ускок истакнут у борби против Турака из 17-18 вијека
- [Ловро Монти](#) — хрватски правник, градоначелник Книна
- Љубомир Травица, српски одбојкашки тренер.
- Марија Вуковић, црногорска атлетичарка, српског порекла
- Милан Борјан, канадски фудбалер и репрезентативац, српског порекла
- Милан Дамјановић, фудбалер бивши репрезентативац Југославије
- Милан Мартић, српски политичар и бивши председник Републике Српске Крајине

- Мирко Марјановић, српски политичар
- Момчило Ђујић, српски устаник 1941, четнички војвода
- Народни хероји НОБ-а Јован Дурбаба, Бошко Жунић, Стево Опачић
- Немања Зеленовић, српски рукометаш
- Петар Свачић — хрватски краљ
- Радомир Вукчевић, фудбалер бивши репрезентативац Југославије

- Симо Дубајић, југословенски партизански официр
- Тања Драгић, српска атлетичарка и параолимпијка
- др Хрвоје Пожар — доктор техничких наука, хрватски академик

Галерија

{gallery}naselja/kninska_krajina/knin{/gallery}

Референце

1. 1.^ Хрватски државни завод за статистику (www.dzs.hr)
2. 2.^ Др Јован Илић, *Книнска Крајина 1: Книнска Крајина, основне географске и демографске особености*; Завичајни клуб Книнска Крајина Београд, Српско културно друштво "Зора", Книн-Београд, Удружење Срба из Хрватске Београд, 2002.
3. 3.^ Прота Саво Накићеновић, *Книнска Крајина*: Београд (2004) Никола Пашић, ISBN 86-7987-023-4
4. 4.^ Ловорка Чоралић, Дамир Карбић, *Кнински зборник: Прилог проучавању демографског развика Книн од 1825. до 1857;* уред. Стјепан Антољак, Матица Хрватска, Загреб (1993), ISBN 953-150-000-2
5. 5.^ Наташа Бајић-Жарко, *Книн у Катастарској измјери с почетка 19. стољећа*; Сплит, Повјесни архив (1996), ISSN 0351-4307
6. 6.^ Мартин и Никола Гламужина, Жељка Шилковић, [*Demographic development of the town of Knin in 1991/2001 intercensal period*](#); (на ен) Свеучилиште у Задру, Одјел за географију 2005.
7. 7.^ Др Здравко Рашета, Пашко Пајић, *Книн и Твик*; Книн (1985) РО Твик - Творница вијака Книн.
8. 8.^ Државни завод за заштиту природе Републике Хрватске: [*Станишта - Карта станишта*](#)
9. 9.^ [*Закон о локалној и подручној \(регионалној\) самоуправи*](#) („Народне новине“, бр. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08 и 36/09)
10. 10.^ Центар за подузетништво града Книна д.о.о, [*Пословни водич града Книна*](#)
11. 11.^ Званична интернет презентација, [*ДИВ д.о.о. творница вијака, Бобовица, Самобор*](#)

Спољашње везе

1. Кнински музеј (www.kninskimuzej.hr)
2. Народна књижница Книн (<http://www.nkknin.hr/>)
3. Велеучилиште "Марко Марулић" Книн (<http://www.veleknin.hr/>)
4. Комунално предузеће Д.О.О Книн (<http://www.komunalno-knin.hr/>)
5. Туристичка заједница Книна (<http://www.tz-knin.hr/>)
6. Интернет портал Града Книна (<http://grad-knin.net/>)
7. Временска прогноза за град Книн ([Време YUBC](#)).
8. Радио телевизија Србије: [Книн најмлађи град у Хрватској](#) , 28. фебруар 2009.